

Ivanka Ivkanec (1948. – 2022.)

Na samom kraju 2022. godine, 29. prosinca, preminula je Ivanka Ivkanec, etnologinja i sociologinja, muzejska savjetnica u miru, dugogodišnja djelatnica Etnografskog muzeja, članica Hrvatskog etnološkog društva, kolegica i suradnica čiji su život i rad bili obilježeni velikim entuzijazmom, djetinjom radoznalošću i ljubavi prema struci i ljudima.

Ivanka Ivkanec (ud. Tralić, Vrtovec) rođena je u Zagrebu gdje je završila osnovno i gimnazijsko obrazovanje. Po završetku studija etnologije i sociologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1973. godine volontira i potom se zapošljava u Etnografskom muzeju na radnom mjestu kustosa, gdje će do umirovljenja 2013. godine obnašati dužnost voditeljice Zbirke narodnog nakita, Zbirke narodnih nošnji dinarskog prostora Hrvatske, Zbirke Perinić te Zbirke nošnji Kosova, Makedonije, Crne Gore i Srbije (Zbirke narodnih nošnji jugoistočne Europe). Zvanje muzejske savjetnice stekla je 1991. godine te se, uz stručni rad usmjeren na muzejski fundus, nastavila baviti istraživanjima tema iz područja tradicijskog umjetničkog stvaralaštva (obrtništvo i suvenirni), pučke intime, spolnosti, društvenih institucija i uz njih vezanih običaja i obreda. Tijekom duge i uspješne karijere bila je autorica niza samostalnih i koautorskih izložbi: *Narodni nakit Hrvatske*; *Mitja Koman: folklor, boja, pokret*; *Narodna intima*; *Homo et Tera*; *Vrijeme prošiveno žudnjom*; *Nakit: tradicijsko u suvremenom*; *Stjepan Balja: Argentum titanium*; *Iz krčkih dota* i dr. te niza znanstvenih, stručnih i popularnih tekstova s područja etnologije, folkloristike, muzeologije i sociologije. U okviru muzejskoga rada Ivanka Ivkanec istaknula se istraživačkim i sabiračkim interesom za pučku intimu i spolnost – intrigantne teme kojima se hrvatska etnologija i muzealci gotovo uopće nisu bavili, radom s brojnim suradnicima na lokalnoj razini (obrtnicima, folklorasima, zaljubljenicima u baštinu), kao i ranim angažmanom u medijima, posebice 1990-ih, kada se uslijed promijenjenih društveno-političkih okolnosti intenzivira prisutnost struke u medijskom prostoru.

Kao djelatnica Etnografskog muzeja, ali i istaknuta članica Hrvatskog muzejskog društva, Hrvatskog društva folklorista i ULUPUH-a povremeno ili kontinuirano provodila je brojne projekte u suradnji s različitim ministarstvima, Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom obrtničkom komorom, Filozofskim i Tekstilno-tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, srednjim strukovnim školama, Hrvatskom maticom iseljenika, Leksikografskim zavodom, brojnim muzejima i galerijama diljem Hrvatske. Dugi niz godina aktivno je radila na usmjeravanju i promi-

canju kvalitetne i autohtone suvenirske ponude. Posljednja dva desetljeća, kao jedna od aktivnijih članica Komisije za tradicijske i umjetničke obrte Hrvatske obrtničke komore, posebno je bila angažirana na projektima revitalizacije i promicanja tradicijskog obrtništva. Istaknula se radom i na polju scenske primjene narodnih nošnji u okviru folklornoga amaterizma i sustava smotri u Hrvatskoj. Vrsna etnologinja i muzejska djelatnica, znatiželjna po prirodi, uživala je u radu s ljudima te je tijekom dugogodišnjeg rada, kao i u mirovini, razvi(ja)la široku mrežu suradnika koji su je posebno cijenili i često tražili savjet.

Ivanka Ivkanec do kraja života intrigirala je iskrenim interesom za svakog sugovornika, mladenačkim duhom i duhovitošću, nepatvorenim domoljubljem, iznimnom direktnošću i otvorenošću, a opet svojevrsnom strogoćom i konzervativnošću – najviše pak, unatoč brojnim zdravstvenim poteškoćama, načinom življenja u svoj punini života. U svome domu, oko bogatog stola, često i rado okupljala je brojne grupe prijatelja, kolega i suradnika, brižno prateći i podupirući njihov profesionalni i privatni život; direktna i nezaustavljiva i u kritici i u pohvali, kao malo tko.

Širokoga interdisciplinarnog i životnog znanja, kritičkoga uma i britkoga jezika, neposredna i iskrena sa svima i po pitanju svih tema, Ivanka Ivkanec svojom je osobnom osobnošću i stručnim radom ostavila neizbrisiv trag u Etnografskom muzeju, ali i u cjelokupnoj muzejskoj zajednici u Hrvatskoj. Njezinim odlaskom ostaje velika praznina u društvenom, kulturnom i javnom životu, a posebno u svakodnevici njezinih bliskih prijatelja – *intimusa*, kako ih/nas je sama zvala. Za mjesto vječnog počinka odabrala je Cirkvenu, podravski zavičaj svojih predaka, kamo su je sa zagrebačkog Mirogoja 4. siječnja 2023. godine ispratili obitelj, brojni prijatelji i kolege.

Katarina Bušić i Matija Dronjić